HALDEN TINGRETT

KJENNELSE

Avsagt:	16.11.2020
Sak nr.:	20-163690TVI-HALD
Dommer:	Dommerfullmektig Bo Bringsverd m. alm. fullmakt
Saken gjelder:	krav om forbud mot stenging av strømleveranse/evt krav om gjenoppretting av strømleveranse

13 saksøkere

mot

Elvia AS

Ingen begrensninger i adgangen til offentlig gjengivelse

«saksøkerne») har begjært midlertidig forføyning overfor Elvia AS (heretter «Elvia») med følgende påstand:

1. Elvia pålegges å opprettholde/eventuelt umiddelbart gjenoppta strømleveringen til saksøkernes eiendommer og boliger uten kostnader for saksøkerne.
2. Elvia AS må dekke alle sakskostnader.

Saksøkerne har i hovedtrekk gjort gjeldende:

Saksøkerne inngir begjæring om midlertidig forføyning for å hindre Elvia i å stenge strømleveransen til saksøkernes boliger. Grunnlag for varslene om stenging er at saksøkerne har motsatt seg installering av AMS i sine målepunkter. Saksøkerne anfører at Elvia ikke har hjemmel i verken lov eller nettleieavtalen for å pålegge kundene å installere AMS. Elvia kan derfor heller ikke true med å stenge strømmen overfor de kunder som motsetter seg dette. Saksøkerne har ingen utestående regninger fra Elvia. Saksøkerne anfører prinsipalt at det å motsette seg installering av AMS ikke utgjør et kontraktsbrudd, og subsidiært at det uansett ikke er adgang til å stenge strømmen som følge av fare for liv eller betydelig tingsskade og som følge av at forbrukerne har innsigelser som ikke er åpenbart grunnløse, jf. forbrukerkjøpsloven § 48 a. Det er vist til at det går mot vinter og at det foreligger en pandemisituasjon som gjør det særlig belastende for saksøkerne om strømmen stenges. Elvia har en leveringsplikt i henhold til energiloven § 3-3. Forsøk fra Elvia på å tvinge gjennom installering av AMS krenker saksøkernes rettigheter etter Grunnloven § 102 og EMK art. 8. Saksøkerne påberoper seg også det vern som følger av Grunnloven § 92 og § 112. Saksøkerne motsetter seg AMS av flere grunner, men det viktigste hensynet er eventuelle negative helseeffekter. Det er en dissens blant de fagkyndige hva gjelder negative helseeffekter som følge av elektromagnetisk stråling. Videre innebærer AMS at informasjon samles og lagres uavhengig av om kommunikasjonsenhet er installert eller ikke. Dette medfører økt risiko for overvåkning og misbruk, samt sårbarhet for hacking og sabotasje. Helsedirektoratet har gjort det nærmest umulig for saksøkerne å fremskaffe slik legeattest som unntaksregelen i forskriften krever.

Rettens vurdering:

Retten har kommet til at begjæringen om midlertidig forføyning skal forkastes, jf. tvisteloven § 32-7 tredje ledd.

Etter tvisteloven § 34-2 kan midlertidig forføyning vanligvis bare besluttes dersom både kravet det begjæres forføyning for og en sikringsgrunn er sannsynliggjort.

Basert på saksøkernes saksfremstillingen finner retten at selv om innholdet i begjæringen fullt ut legges til grunn, vil ikke vilkårene for midlertidig forføyning være oppfylt med grunnlag i at saksøkerne ikke har sannsynliggjort et krav.

Det fremgår av forskrift om kraftomsetning og nettjenester § 4-1 første ledd at Elvia plikter å installere AMS i alle målepunkter. Unntak fra denne plikten følger av § 4-1 annet ledd. Det er ikke anført at noen av unntaksbestemmelsene kommer til anvendelse i herværende sak, og disse omtales derfor ikke ytterligere.

De plikter som fremgår av forskriften gjelder kun for nettselskapet, Elvia, og pålegger ikke forbrukeren som sådan å medvirke til installasjon av AMS. Derimot fremgår det av standard nettleieavtale § 5-1 at Elvia er eier av måleutstyret og bestemmer hvilken type måleutstyr som skal benyttes. Det må derfor legges til grunn at Elvia har en avtalefestet rett til å installere nytt måleutstyr hos sine kunder. I dette ligger det at forbrukeren plikter å medvirke til at nytt utstyr kan installeres. Videre må det legges til grunn at Elvia i herværende sak har et velbegrunnet og beskyttelsesverdig formål med å bytte måleutstyr, nemlig å oppfylle offentligrettslige krav. I herværende sak har forbrukerne motsatt seg slik installering, og det må legges til grunn at dette utgjør et mislighold av nettleieavtalen.

Det følger av standard nettleieavtale § 7-1 samt forbrukerkjøpsloven § 48 a at Elvia kun har adgang til å stenge kundens anlegg om det foreligger vesentlig kontraktsbrudd. Det neste spørsmålet retten må ta stilling til er om det ovennevnte misligholdet er et vesentlig kontraktsbrudd. Dette spørsmålet er behandlet i flere vedtak fra Elklagenemnda, som er et klageorgan for kontraktuelle tvister mellom energiselskap og forbrukere. Elklagenemndas vedtak er kun rådgivende, men må allikevel vektlegges ved den rettslige vurderingen. Om det å motsette seg installering av AMS utgjør et vesentlig mislighold, har Elklagenemnda i vedtak av 8. april 2019 (sak 18-316) uttalt følgende:

> *I denne saken har nettselskapet en klar interesse i å gjennomføre byttet. Primært gjelder interessen å overholde lovpålagte plikter, jf. over. Hensynet til enhetlig og rasjonell drift spiller også inn.*
>
> *En kunde vil som et utgangspunkt ikke ha en legitim interesse i å nekte målerbytte. Dette gjelder imidlertid ikke unntaksfritt, og det reflekteres også i unntakshjemlene som vist over. En nektelse av å bytte til AMS-måler kan for kunden i hovedsak tenkes begrunnet i to interesser. Det ene er frykt for helsefare, av fysisk eller psykisk art, ved stråling fra målerens kommunikasjonsenhet. Det andre er bekymring for personvern og privatliv, begrunnet i de data måleren registrerer og sender inn til nettselskapet.*

I denne saken foreligger det imidlertid ingen slike hensyn slik nemnda ser det, all den stund nettselskapet har tilbudt å installere en AMS-måler uten kommunikasjonsenhet. Kontraktsbruddet er da ikke forankret i noen beskyttelsesverdig interesse, og det er forsettlig. På den annen side er nettselskapets interesse legitim og klar. På denne bakgrunn finner nemnda at nektelsen av å installere ny måler er et vesentlig kontraktsbrudd.

Det vises videre til at tilsvarende synspunkt er opprettholdt i senere vedtak fra Elklagenemnda, jf. blant annet vedtak av 15. juni 2020 i sak 19-327 og vedtak av 15. juni 2020 i sak 19-393.

Retten slutter seg fullt ut til Elklagenemndas vurderinger, og finner at tilsvarende konklusjon må legges til grunn i herværende sak. Det foreligger vesentlig kontraktsbrudd fra saksøkernes side og Elvia har da som utgangspunkt hjemmel til å stenge strømmen, jf. standard nettleieavtale § 7-1 og forbrukerkjøpsloven § 48 a første ledd.

Selv om det foreligger vesentlig mislighold fra en kunde kan Elvia ikke stenge strømmen dersom:

a) det er fare for liv, helse eller betydelig tingskade, eller
b) forbrukeren har innsigelser mot grunnlaget for stengingen, som ikke er åpenbart grunnløse,

jf. standard nettleieavtale § 7-1 og forbrukerkjøpsloven § 48 a første ledd.

Retten finner at det ikke er sannsynliggjort noen fare for liv, helse eller betydelig tingskade. Det må foreligge konkrete forhold hos den enkelte nettkunde som underbygger en slik fare. Det kan ikke anses tilstrekkelig med en generell henvisning til at det nærmer seg vinter. Heller ikke en henvisning til den aktuelle pandemisituasjonen kan anses tilstrekkelig.

Det neste spørsmålet retten må ta stilling til er om saksøkernes innsigelser må anses som åpenbart grunnløse. Retten viser igjen til Elklagenemndas vedtak av 8. april 2019 (sak 18-316), hvor det fremgår:

Når det gjelder bokstav b, følger det av ordlyden at det skal mye til for at vilkåret «åpenbart grunnløst» er oppfylt, hvilket har sammenheng med at stenging er svært inngripende. Imidlertid finner nemda at i denne saken er innsigelsene fra kunden åpenbart grunnløse. Nemnda viser igjen til at den løsning som er tilbudt av selskapet, AMS-måler uten kommunikasjonsenhet, i realiteten vil imøtekomme alle klagerens innsigelser knyttet til stråling og personvern, og at det de innsigelser som da gjenstår ikke er forankret i forhold som kan tillegges vekt i en rettslig vurdering. Stenging er i en slik situasjon, hvor det foreligger vesentlig kontraktsbrudd fra kundens side som hindrer nettselskapet å utføre de oppgaver myndighetene har tillagt nettselskapet, det virkemiddelet selskapet har for å få

tilgang for å installer ny måler, og et annet resultat vil i realiteten medføre at målerbytte blir valgfritt.

Retten slutter seg til også denne vurderingen fra Elklagenemnda. Det må legges til grunn at saksøkernes innsigelser til grunnlaget for stengingen er åpenbart grunnløse.

Ingen av unntakene i bestemmelsen er til hinder for at Elvia stenger strømmen så lenge det foreligger et vesentlig mislighold, jf. standard nettleieavtale § 7-1 og forbrukerkjøpsloven § 48 a første ledd.

Det foreligge videre ingen holdepunkter for at Elvia ikke har fulgt prosedyren for stenging, jf. standard nettleieavtale § 7-2 og forbrukerkjøpsloven § 48 a annet ledd.

Retten finner det klart at saksøkernes anførsler om at forskrift om kraftomsetning og nettjenester er i strid med Grunnloven og/eller EMK ikke kan føre frem. Det foreligger ingen holdepunkter for at AMS, enten med eller uten kommunikasjonsenhet, innebærer noen krenkelse av saksøkernes privatliv mv., jf. Grunnloven § 102 og EMK art. 8. Installering av AMS må anses å være av svært begrenset betydning for de rettigheter som fremgår av bestemmelsene. Videre mener retten at obligatorisk installering av AMS fremstår velbegrunnet og har et beskyttelsesverdig formål, som under enhver omstendighet må veie tyngre enn de ulemper saksøkerne opplever.

Basert på hva som her er redegjort for, har saksøkerne ikke sannsynliggjort et krav mot saksøkte, jf. tvisteloven § 34-2 første ledd. Videre mener retten at det heller ikke er sannsynliggjort en fare ved opphold som kan begrunne et eventuelt unntak fra sannsynliggjøringskravet, jf. tvisteloven § 34-2 annet ledd.

Begjæringen om midlertidig forføyning blir etter dette å forkaste, jf. tvisteloven § 32-7 tredje ledd.

SLUTNING

Begjæringen forkastes.

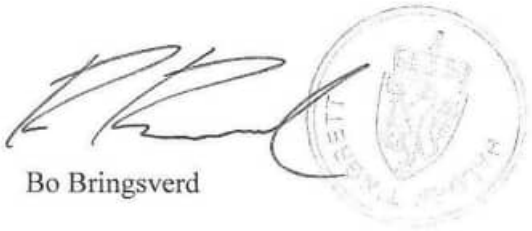

Bo Bringsverd

Veiledning om anke i sivile saker vedlegges.